

6.73x9.54	1	עמוד 11	הארץ - כותרת	20/06/2023	86544153-6
מאגנס - הוצאת ספרי - 25910					

מכתבים למערכת הארץ

שפינוזה כבר דן במילה

בתגובה על המכתב למערכת "מילה? מאה אחוז טעות", מאת ריקה קידן ("הארץ", 16.6)

על חשיבות ברית המילה לקיום העם היהודי ולקימום מדינתו, כתב היהודי החילוני הראשון, הפילוסוף ברוך שפינוזה, כך: "העובדה שהיהודים החזיקו ומחזיקים מעמד שנים הרבה כל כך מפורים וחסרי ממלכה אינה פלא כלל וכלל, מאחר שנבדלו מכל העמים באופן שהעלה עליהם את שנאת כולם. והם נבדלים לא בלבד במנהגים חיצוניים בהיפוך מנהגי שאר העמים אלא גם באות ברית המילה, שעליה הם שומרים באדיקות מופלגת. אני סבור כי ברית המילה יש לה בנידון זה השפעה גדולה כל כך, עד שאני משוכנע כי היא לבד תקיים את העם הזה לעולמים. יתר על כן, אלמלא ריככו יסודות אמונתם את נפשותיהם, הייתי מאמין בהחלט כי ביום מן הימים בכוא שעת הכושר, כפי שענייני בני אדם הם בני שינוי, שוב יקימו את ממלכתם ואלוהים יבחר בהם מחדש" ("מאמר תיאולוגי מדיני", מאגנס, ירושלים, 1983, עמ' 42-43).

נעמן כהן, תל אביב